

STATSADVOKATEN

Rigsadvokaten
Frederiksholms Kanal 16
1220 København K

DATO 31. maj 2006

JOURNAL NR.
SA4-2004-321-0099

BEDES ANFØRT VED SVARSKRIVELSER
SAGSBEHANDLER: KD/SAaal

STATSADVOKATEN I AALBORG

NYHAVNSGADE 9
POSTBOKS 539
9100 AALBORG

TELEFON 96 32 42 00

FAX 98 16 39 16

Modtaget
02 JUNI 2006
Rigsadvokaten

Nordjyske Stiftstidende har i en artikel den 28. maj 2006 behandlet sagen vedrørende Jens Arne Ørskov Mathiasens dødsfald den 14. juni 2002, mens han var i Løgstør Politis varetægt.

Det fremgår af artiklen, at det er usandt, når myndighederne efter tre års undersøgelser fortsat påstår, at liget af den 21-årige Jens Arne Ørskov Mathiasen ikke havde de skader, som typisk kan opstå, når man bliver lagt i fikseret benlås. Artiklen henviser til oplysninger i den af embedslægen udfærdigede dødsattest, til et foto optaget i forbindelse med obduktionen samt til en udtalelse fra mig, gengivet i Rigsadvokatens afgørelse af 17. januar 2006.

Jeg har i den forbindelse følgende bemærkninger:

1. Vedrørende spørgsmålet om anvendelse af håndjern:

Det har under hele sagsforløbet været lagt til grund, at Jens Arne Ørskov Mathiasen i forbindelse med anholdelsen, der skete den 14. juni 2002 omkring klokken 22.30 ved Løgstør Hallen i Løgstør, blev lagt i håndjern. Det har endvidere været lagt til grund, at håndjernene blev taget af i forbindelse med, at Mathiasen blev bevidstløs på rastepladsen ved Sebbersund, hvilket skete omkring klokken 23.06. Det har således været lagt til grund, at Mathiasen såvel under transporten i patruljevognen som under en del af opholdet på rastepladsen har været lagt i håndjern.

Dette fremgår af følgende:

- A. Afhøring af de involverede politiassistenter fra Løgstør Politi samt en politiassistent i civil fra Aalborg Politi.
- B. Afhøring af vidner, herunder en kontrollør ved halfesten, der overværede anholdelsen af Mathiasen.
- C. Embedslæge Niels Holm-Nielsen har i forbindelse med ligsyn den 15. juni 2002 udarbejdet en dødsattest, hvori det lægges til grund, at afdøde havde været lagt i håndjern.
- D. I obduktionserklæring af 17. juni 2002 fra Retsmedicinsk Institut i Århus lægges det til grund, at afdøde havde været lagt i håndjern, hvilket tillige fremgår af fotos optaget i forbindelse med obduktionen.
- E. I erklæring af 14. februar 2005 fra Retslægerådet lægges det til grund, at Mathiasen havde haft armene fikseret på ryggen og været lagt i håndjern.
- F. I min anmodning om en udtalelse til Retslægerådet har jeg anført, at Mathiasen havde været lagt i håndjern, hvilket tillige fremgår af min redegørelse om sagen i forbindelse med, at jeg den 4. september 2002 traf afgørelse om at indstille efterforskningen.
- G. I forbindelse med, at min afgørelse har været påklaget til Rigsadvokaten og i forbindelse med Danmarks Radios udsendelser om sagen, har jeg endvidere blandt andet i udtalelser af 29. oktober 2003 og 17. november 2003 oplyst, at Mathiasen har været lagt i håndjern.

STATSADVOKATEN

SIDE 2

2. Vedrørende mærker på Jens Arne Ørskov Mathiasens håndled:

Det har under hele sagsforløbet været lagt til grund, at anvendelse af håndjern har efterladt mærker på Jens Arne Ørskov Mathiasens håndled.

Dette fremgår af følgende:

- A. Af dødsattest udarbejdet af embedslæge Niels Holm-Nielsen i forbindelse med afholdelse af ligsyn den 15. juni 2002 kl. 12. 45 fremgår det, at der er konstateret:

"Hudafskrabning ved højre håndleds lillefingerside I øvrigt cirkulære mærker omkring begge håndled af 1 cm bredde formentlig efter håndjern".

- B. Af obduktionserklæring af 17. juni 2002 fra Retsmedicinsk Institut i Århus fremgår, at der ved obduktionen, der fandt sted den 16. juni 2002, er påvist:

"blodunderløbne hudområder svarende til 4. og 5. højre fingerkno (5). Endvidere er påvist en mindre hudafskrabning på højre håndled (4), men ingen mærker på håndleddets forside, desuden et tværgående, stribeformet mærke på bagsiden og sidefladerne af venstre håndled (6)".

STATSADVOKATEN

Det er i konklusionen i obduktionserklæringen anført:

SIDE 3

"Mærkerne på håndleddene (5 og 6) hidrører sandsynligvis fra håndjernene. Det bemærkes, at der ikke er påvist cirkulære mærker, tydende på en stærk stramning af disse."

- C. Der er i forbindelse med obduktionen optaget fotos, der er indsat i en foto-mappe, som indgår i sagen. Foto nr. 17 viser et billede af en hudafskrabning på højre håndled (nr. 4), foto nr. 18 viser højre håndryg med blodudtrædninger på 4. og 5. kno (nr. 5), foto nr. 20 viser stribeformet mærke på ryggen af venstre håndled (nr. 6), foto nr. 21 viser stribeformet mærke på tommelfingersiden af venstre håndled (nr. 6).
- D. Såvel dødsattest som obduktionserklæring samt fotos er indgået i sagen. Jeg har i forbindelse med udarbejdelse af min redegørelse i sagen i september 2002 til Politiklagenævnet henvist til oplysningerne i obduktionserklæringen. Da de optagne fotos og obduktionserklæringen begge viste mærkerne på håndleddene, fandt jeg ikke i redegørelsen anledning til at omtale embedslægens bemærkninger i dødsattesten.
- E. I forbindelse med, at jeg den 13. februar 2004 genoptog efterforskningen i sagen har jeg den 1. april 2004 forelagt sagen for Retslægerådet. Advokat Tyge Trier har i den forbindelse ved skrivelse af 24. september 2004 anmodet Retslægerådet om blandt andet at besvare følgende spørgsmål :

"I obduktionserklæringen af 17. juni 2002 anføres, at "Det bemærkes, at der ikke er påvist cirkulære mærker, tydende på en stærk tilstramning af disse[håndjernene] ". Retslægerådet bedes beskrive de mærker, som forefindes om Jens Arne Ørskovs håndled samt oplyse, hvad "cirkulære mærke" er. Kan

Retslægerådet konkludere, at når der ikke er cirkulære mærker har Jens Arne Ørskov ikke haft sine ben fikseret under armene? ”

Retslægerådet har i udtalelse af 14. februar 2005 besvaret det pågældende spørgsmål således:

”Der er på hvert håndled påvist en mindre hudafskrabning og på venstre håndleds rygside en tværgående fure i huden. ” Cirkulære mærker ” vil opstå ved tilstrammede håndjern, der vil kunne give mærker i huden ved kontaktfladen hele vejen rundt om håndleddene. Retslægerådet kan, ud fra de påviste mærker på håndleddene, ikke udtale sig om, hvorvidt benene har været fikserede under armene. ”

STATSADVOKATEN

SIDE 4

Retslægerådet henviser i sin besvarelse af spørgsmålet endvidere til sin samtidige besvarelse af et andet spørgsmål - spørgsmål F- stillet af advokat Torben Kock, der var beskikket som advokat for to af de involverede polititjenestemænd. Retslægerådets svar på spørgsmål F er:

”På baggrund af de lægelige oplysninger kan Retslægerådet ikke udtale sig om, hvorvidt der er forsøgt benlås eller fikseret benlås. ”

- F. Jeg fremsendte den 8. marts 2005 en supplerende redegørelse til Politiklagnævnet og besluttede den 17. marts 2005 på ny at indstille efterforskningen i sagen. Jeg har i min supplerende redegørelse blandt andet henvist til, at Retslægerådet ud fra obduktionserklæringen ikke kan afgøre, om Jens Arne Ørskov Mathiasen er forsøgt lagt i benlås eller fikseret benlås.

3. Vedrørende spørgsmålet om benlås:

I artiklen i Nordjyske Stiftstidende påstås, at det viste foto samt oplysningerne i embedslægens dødsattest beviser, at Jens Arne Ørskov Mathiasen havde de skader, der typisk kan opstå, når man bliver lagt i fikseret benlås.

For den rette forståelse af denne problemstilling skal jeg henvise til Retslægerådets bemærkninger til Justitsministeriet fremsat i en udtalelse af 30. november 1994, hvori fikseret benlås forstås som:

”at den fikseredes ene ben bukkes over det andet, som er bøjet maksimalt bagover i knæledet, hvorefter det først nævnte bens fod sættes op under håndjernene, som er anlagt på den fikserede persons rygside, medens personen er lejret i bugleje”.

Det fremgår af begge mine redegørelser og mine afgørelser, at de involverede politiassistenter, der foretog anholdelse af Jens Arne Ørskov Mathiasen, under anholdelsen forsøgte at lægge den pågældende i benlås.

Det fremgår af afhøring af de involverede politiassistenter fra Løgstør Politi, at den ene politiassistent ude på rasteplassen forsøgte at få styr på den anholdtes ben ved at sætte en benlås ind, men at den anholdte sparkede betjenten væk. Betjenten forsøgte flere gange at få styr på den pågældendes ben, men blev hver gang sparket væk.

Betjentene har under senere afhøringer gentaget, at der blev forsøgt indsat en benlås, men at det ikke lykkedes på grund af Mathiasens modstand.

STATSADVOKATEN

SIDE 5

Der er i sagen fremlagt optagelse af en telefonsamtale mellem en af politiassistenterne fra Løgstør og vagthavende på politigården i Aalborg (Fil nr. 78200). Det fremgår, at politiassistenten på den vagthavendes forespørgsel oplyser:

"at så sparker han vildt og inderligt Så var vi nødt til at holde ham trykket ned.... og en benlås på ham".

I obduktionserklæring af 17. juni 2002 fra Retsmedicinsk Institut i Århus er det lagt til grund, at afdøde havde været forsøgt lagt i benlås.

I erklæringen anføres det videre:

"Mærkerne på håndleddene (5 og 6) hidrører sandsynligvis fra håndjernene. Det bemærkes, at der ikke er påvist cirkulære mærker, tydende på en stærk stramning af disse".

Jeg har således i min første redegørelse på baggrund af de lægelige oplysninger samt forklaringerne fra politiassistenterne lagt til grund, at der ikke har været indsat benlås, at det var forsøgt, men måtte opgives på grund af den anholdtes modstand.

Hverken forklaringerne, dødsattesten eller obduktionserklæringen indeholder oplysninger, der tyder på, at der har været anvendt fikseret benlås. Der var derfor ikke for mig anledning til at behandle denne problemstilling i min første redegørelse fra september 2002, og det er derfor uomtalt heri.

I oktober 2003 rejste Jonna Ørskovs tidligere advokat, advokat Bonnez spørgsmålet, om der var anvendt fikseret benlås.

I en skrivelse af 29. oktober 2003 til Rigsadvokaten har jeg om dette spørgsmål tilkendegivet:

"Hvis Jens Arne Ørskov Mathiasen havde været lagt i en fikseret benlås, ville der have været cirkulære mærker om håndleddene som tegn på en tilstramning af håndjernerne, men sådanne mærker fandtes ikke".

Denne opfattelse har jeg fundet grundlag for i følgende bemærkninger i obduktionserklæringen af 17. juni 2002:

"Mærkerne på håndleddene (5 og 6) hidrører sandsynligvis fra håndjernerne. Det bemærkes, at der ikke er påvist cirkulære mærker, tydende på en stærk stramning af disse".

STATSADVOKATEN

Rigsadvokaten har i tilslutning hertil i et brev af 8. januar 2004 til advokat Bonnez erklæret sig enig i, at der ikke ud fra de foreliggende oplysninger i sagen, er noget belæg for advokatens mistanke om, at Jens Arne Ørskov Mathiasen skulle have været lagt i maveleje med fikseret benlås.

SIDE 6

I forbindelse med genoptagelsen af undersøgelsen i februar 2004 blev spørgsmålet om anvendelse af benlås forelagt for Retslægerrådet, der som anført ikke på baggrund af obduktionserklæringen kunne udtale sig om, hvorvidt Jens Arne Ørskov Mathiasen er forsøgt lagt i benlås eller fikseret benlås.

Det er fortsat min opfattelse, at der ikke kan føres bevis for, at der er anvendt fikseret benlås. Baggrunden herfor er, at begge betjente forklarer, at der blev forsøgt indsat benlås, der ikke lykkedes, at radiokorrespondancen ikke er entydig på dette punkt, og at der ikke er lægelige oplysninger, der tyder på, at der har været anvendt fikseret benlås.

Sammenfattende kan jeg udtale følgende:

Det fremgår af sagens akter, ligesom det fremgår af mine afgørelser,

at Jens Arne Ørskov Mathiasen har været lagt i håndjern fra tidspunktet for anholdelsen, og indtil han blev bevidstløs på rastepladsen ved Sebbesund,

at der var skader på håndleddene som følge af anvendelse af håndjern, og

at disse skader ikke var af en sådan karakter, at det tydede på, at Jens Arne Ørskov Mathiasen havde været lagt i fikseret benlås.

Jeg skal bemærke, at samtlige sagsakter, herunder mine redegørelser har været stillet til rådighed for de advokater, der har repræsenteret afdødes mor, Jonna Ørskov.

Der vedlægges 4 fotos af afdødes hænder og håndled, optaget i forbindelse med obduktionen.

E. Cassø
statsadvokat

STATSADVOKATEN

SIDE 7